

Huddinge kommun
Kommunstyrelsen
2019-10-23

PROTOKOLLSANTECKNING

Ärende 14: Delårsrapport per 31 augusti 2019 för Huddinge kommun

Delårsrapporten utgår från det beslut om mål och budget som fattades av kommunfullmäktige i juni förra året. Vi hade då andra förslag och vi menar att vår budget tillsammans med regeringens investeringar och statsbidrag hade gett bättre förutsättningar för kommunens verksamheter. Dessvärre valde inte en majoritet i fullmäktige att ställa sig bakom vårt budgetförslag. Mycket av det som görs inom kommunens verksamheter är positivt, men vi socialdemokrater ser allvarliga utmaningar inom inte minst förskolan, grundskolan och äldreomsorgen.

Förskolan behöver en ny färdriktning

Förskolenämnden begär 3,5 mnkr i utökad driftbudget för att kompensera för de förgäveskostnader som har uppstått i planerna för en ny förskola i Visättra (0,2 mnkr) och projektering av nytt kök i Vista förskola (3,3 mnkr). I delårsrapporten per mars beslutade kommunfullmäktige om en utökning på 1,8 mnkr av driftbudgeten avseende förgävesprojektering av förskola i Visättra. En förskola som det nu är osäkert om och när den i så fall ska byggas.

Förskolenämnden prognosticerar ett överskott på 19,3 miljoner kronor för helåret 2019 vilket vid första anblick kan uppfattas som positivt. Detta överskott är dock ett resultat av nedskärningar för att kunna betala tillbaka tidigare års underskott och överskottet beror också på färre antal barn än beräknat. Nedskärningarna är i sin tur ett resultat av flera års underfinansiering och personal, chefer och föräldrar vittnar om ett mycket ansträngt läge runt om i kommunens förskolor. På två år har antalet anställda inom förskolan minskat med 145 personer samtidigt som var tredje som jobbar inom förskolan saknar relevant utbildning för att arbeta med barn.

Genom att utöka förskolenämndens driftbudget med ett engångsbelopp på 3,5 mnkr för innevarande år ger vi nämnden tydliga förutsättningar redan nu för att kunna göra till

exempel inköp och de insatser som behövs för att utbilda personal i den reviderade läroplanen som i sin tur ska bidra till högre kvalitet i undervisningen. Detta tillskott kommer inte på långa vägar att räcka för att vända utvecklingen i Huddinges förskolor och ge personalen förutsättningar att göra sitt viktiga jobb med att ge alla barn i Huddinge en bra start i förskolan. Men det är ett steg på vägen för att påbörja en ny färdriktning med minskande barngrupper och en bättre och mer hälsosam arbetsmiljö för barn och personal.

Såväl förskollärare som barnskötare bedöms som bristyrken här i länet. Huddinge kommun i allmänhet och barn- och utbildningsförvaltningen i synnerhet måste intensifiera sitt arbete med att stärka sitt varumärke och sin attraktivitet. Samtidigt ligger kommunens sjukfrånvaro kvar på samma nivå som föregående år. Jämfört med länsgenomsnittet för 2018 är Huddinge den kommunen i länet med högst sjukfrånvaro. De allra högsta sjukfrånvarotalen som uppgår till över 180 dagar ligger kvar på samma nivå som tidigare och den sektor som påverkas mest av detta är inte helt oväntat förskolan med sina 10,8 %. Fackförbundet Kommunal menar att arbetsmiljön är undermålig på de flesta förskolorna. En extraresurs är nu insatt för det 40-tal anställda som har varit sjukskrivna i mer än 180 dagar. Vi vidhåller fortsatt att den insatsen skulle behöva bli en permanent förstärkning.

En bättre och mer likvärdig skola

Kommunens grundskolor är i många avseenden bra. Framför allt har vi fantastiska lärare och övrig personal som varje dag gör ovärderliga insatser för våra barn och unga. Det är dock allvarligt att Huddinge har landets näst lägsta lärartäthet eftersom att skickliga och behöriga lärare är grundläggande för elevernas kunskapsresultat. Därtill är det oroande att sjukfrånvaron också bland skolpersonalen fortfarande är på en för hög nivå som dessutom ökar.

Vi ser också allvarligt på att kommunen inte lever upp till Skolverkets riktlinjer för en likvärdig skola samt att kommunen inte har haft tillräckligt med skolplatser för de barn som är i behov av grundsärskola och att bristen på skolplatser i kommunen som helhet är akut. För oss går satsningar på kommunens unga och vår gemensamma välfärd före de mål som finns både i den moderatledda koalitionen budget och i verksamhetsplanen om att privatisera och om att successivt sänka skatten.

Under rubriken "Fler nöjda med förskola och skola" har kommunen även här enligt oss uttryckt sig missvisande. Antal flickor och pojkar som är nöjda med sin utbildning i årskurs 3-6 är de lägsta talen som presenteras under intervallet 2014-2018. Vidare går det i delårsrapporten läsa att samtidigt som meritvärdet i årskurs 9 har ökat har andelen som uppnått kunskapskraven i alla ämnen minskat för båda könen. Det är en signal som vi menar behöver tas på allvar. Skillnaderna mellan Huddinges skolor är redan idag stora. För att våra barn och unga ska få en sådan rättvis och kvalitetssäkrad utbildning som möjligt anser vi att det krävs en mer offensiv inställning till dessa problem.

Stärk äldreomsorgen

De som har byggt upp vårt land ska vara trygga i att de får en bra vård- och omsorg när de behöver på ålderns höst. Mycket av det som står i delårsrapporten visar på att gott arbete görs av personal och chefer för kommunens äldre. Men deras förutläggningar behöver bli bättre. Sjukfrånvaron är fortfarande för hög bland personalen även om den minskat en

aning. Många beskriver att jobbet inom hemtjänsten och på särskilda boenden är stressigt och pressat och att tiden inte finns att ge den omvårdnad och den omsorg som man skulle vilja. Här behövs insatser och mer resurser. Vidare är det oroande att kommunens egna verksamheter går med stort underskott. Ekonomistyrningen behöver förbättras.

Fler bostäder till rimliga kostnader

Kommunstyrelsen uppskattar att det kommer att bli svårt att hålla den höga nivå i bostadsbyggandet som krävs för att vi ska uppnå de mål som vi gemensamt har satt upp. Det är oroande då det behövs fler bostäder för att möta den bostadsbrist som finns i vår region men det är också oroande då vi har åtagit oss att bygga bostäder i avtal med staten i den så kallade Sverigeförhandlingen. Uppföljningen av plan för samhällsbyggnad och lokalförsörjning visar att endast sju av 19 projekt av de som skulle startas upp 2019 har startats. I många av de pågående projekten finns avvikelser i tidplan och innehåll vilket också framgår av de minskande exploateringsintäkterna. Budgetens 90 mnkr i exploateringsverksamhet prognostiseras nu till drygt 32 mnkr.

En god planberedskap är en viktig förutsättning för att byggandet ska hålla högt tempo och samhällsplaneringen fungera. Det viktigaste är dock att det verkligen byggs och inte bara planeras. Vi har därför länge drivit att kommunens arbete på det här området skulle präglas av en mer strategisk prioritering av projekten för att säkerställa att så mycket som möjligt av det som planeras också kan förverkligas i närtid.

För att öka jämlikheten krävs en mer blandad bebyggelse än den som planen för samhällsbyggnadsprojekt lägger grunden för. Det behöver planeras för fler hyresrätter i kommunen. I planeringsarbetet ska också kommunen bidra till att skapa förutsättningar för rimliga boendekostnader, blandade upplåtelseformer och storlek på bostäderna.

En bättre och mer kostnadseffektiv vinterservice

När det gäller klimat- och stadsmiljönämnden är det fortsatt bekymmersamt att ekonomin inte går ihop. Nämnden prognosticerar ett underskott för 2019 på 34 mnkr. Delårsrapporten pekar på fortsatta höga kostnader för bland annat vinterservicen, där det prognosticerade underskottet ligger på cirka 23 miljoner kronor. Det är 23 miljoner kronor som kunde, och borde, ha gått till andra servicehöjande insatser som gör livet och vardagen lite bättre och lite lättare för varje Huddingebo. Vi har drivit på för nya avtal och en ny upphandling över en längre period för att effektivisera de avtal vi har samtidigt som vi kan erbjuda Huddingeborna en bättre vinterservice. Nu gäller det att få bra avtal på plats för att förhindra ytterligare förlösande av Huddingebornas skattekrönor.

Ett rättvist och demokratiskt Huddinge kommun

Ett rättvist och demokratiskt samhälle bygger på värderingarna om respekt, öppenhet och lika rättigheter för alla. I Huddinge ska alla invånare få likvärdig service och ett jämlikt bemötande oavsett bakgrund.

Vi ser positivt på de ungdomsdialoger och föreläsningar som Huddinge kommun anordnar, likaså tror vi på att använda digitala verktyg för ökad medborgardialog som i fallet med Huddingeförslag. Det är dock fortsatt viktigt att även de som inte är en del av det digitala samhället ges möjlighet att göra sin röst hörd. Huddinge måste också höja sina ambitioner för att motverka den demokratiska klyfta som råder mellan kommunens olika områden,

vilket den kraftigt sjunkande tilliten till andra människor som uppmäts i Vårby får exemplifiera.

Ett tryggare Huddinge

Trygghet är en förutsättning för ett jämlikt samhälle. Grunden för att öka tryggheten i Huddinge lägger vi genom att minska klyftorna, bryta segregationen, bekämpa brottsligheten och stärka sammanhållningen i hela kommunen. I det arbetet ser vi att exempelvis både bättre belysning på vissa mörka platser och trygghetskameror på brottsutsatta platser kan behövas. Det långsiktigt trygghetsskapande arbetet utgörs dock av de satsningar som vi vill göra på Huddinges förskolor och skolor, att öppna fler fritidsgårdar och att stärka föreningslivet för att erbjuda våra unga en meningsfull fritid.

Det är bra att det sker en viss ökning i andelen vuxna som upplever sitt område som tryggt på kvällstid. Vi ser också positivt på flera av de trygghetsskapande åtgärder som har vidtagits i exempelvis Flemingsberg liksom att kommunen har infört funktionen Tjänsteperson i beredskap (TiB).

Skillnaderna mellan kommunens olika områden vad gäller den upplevda tryggheten är dock fortfarande är ohållbart stora. Det är också oroande att motsvarande siffror för elever i årskurs 9 har minskat kraftigt. För oss är det en självklarhet att våra barn och unga ska känna sig trygga i sitt eget bostadsområde och att detta är ett arbete som måste prioriteras.

Bryt trenden med den höga sjukfrånvaron

Sjukskrivningarna är ett återkommande tema i stora delar av delårsrapporten och Huddinge kommun har en hög sjukfrånvaro som biter sig fast. Här behövs fokuserade insatser för att förbättra arbetsmiljön, minska stressen och den arbetsrelaterade utmattningen och stödja personalens hälsa, annars påverkar det hela kommunen och alla dess verksamheter. Det går inte att planera för en välmående kommun om personalen inte orkar med sin arbetsvardag.

Samtidigt har Huddinge varit bland de kommuner med högst kostnader för inhyrd personal, och kostnaderna har inom vissa nämnder ökat. I vårt budgetförslag föreslog vi att kommunstyrelsen skulle påbörja ett övergripande arbete för att minska kostnaderna för inhyrd personal, något vi ser vore behövligt idag.

För att Huddinge ska bli en mer attraktiv arbetsgivare har vi också föreslagit att kommunen ska erbjuda heltid, avskaffa de ofrivilliga timanställningarna och arbeta mer aktivt med arbetsmiljöfrågor tillsammans med chefer, medarbetare och fackliga företrädare. På så sätt kan vi också öka kvaliteten i kommunens verksamheter och minska de fortsatt alarmerande höga sjukfrånvarosiffrorna.

För Socialdemokraterna

Sara Heelge Vikmång

För Miljöpartiet

Anders Lönroth